

PRILOGA I

I. Načela pritrditve tovora

1. Pritrjenost tovora vzdrži naslednje sile, ki nastanejo pri pospeševanju/zaviranju vozila:
  - v smeri vožnje: 0,8-kratno težo tovora,
  - v bočni smeri: 0,5-kratno težo tovora,
  - v nasprotni smeri vožnje: 0,5-kratno težo tovora,
  - na splošno pa mora preprečiti nagib ali prevrnitev tovora.
2. Pri razporeditvi tovora se upoštevajo največje dovoljene osne obremenitve, pa tudi potrebne najnižje osne obremenitve, v okviru omejitev največje dovoljene mase vozila ter ob upoštevanju zakonskih določb o teži in merah vozil.
3. Pri pritrjevanju tovora se upoštevajo veljavne zahteve za moč nekaterih sestavnih delov vozila, kot so prednja, bočna in zadnja stranica, oporniki ali točke pričvrstitve, ko se ti elementi uporabljajo za pritrnitev tovora.
4. Za pritrnitev tovora se lahko uporabi ena ali več naslednjih metod zadrževanja oziroma kombinacija teh metod:
  - zaklep,
  - blokada (lokalna/splošna),
  - neposredna pričvrstitve,
  - pričvrstitev s trakovi.
5. Standardi, ki se uporabljajo:

Standard	Zadeva
– SIST EN 12195-1	Izračun sil pričvrstitve
– SIST EN 12640	Točke pričvrstitve
– SIST EN 12642	Trdnost konstrukcije karoserije
– SIST EN 12195-2	Mrežne pričvrstitve iz ročno izdelanih vlaken
– SIST EN 12195-3	Pričvrstitvene verige
– SIST EN 12195-4	Pričvrstitvene vrvi iz jeklene žice
– ISO 1161, ISO 1496	Zabojnik ISO
– SIST EN 283	Menjalni kesoni
– SIST EN 12641	Ponjave
– EUMOS 40511	Palice in oporniki
– EUMOS 40509	Transportna embalaža

II. Pregled pritrjenosti tovora**1. Razvrstitev nepravilnosti**

Nepravilnosti se razvrstijo v eno izmed naslednjih skupin:

- pomanjkljivost: kadar je bil tovor ustrezno pritrjen, vendar je morda primerno varnostno opozorilo;
- napaka: kadar tovor ni ustrezno pritrjen in lahko pride do večjega premika ali prevračanja tovora ali delov tovora;
- kritična napaka: ko je varnost v prometu neposredno ogrožena zaradi tveganja izgube tovora ali delov tovora ali nevarnosti, ki jih predstavlja tovor, ali zaradi neposredne ogroženosti oseb.

V primeru več nepravilnosti se prevoz razvrsti med kritične napake. Če je nepravilnosti več in učinki, ki izhajajo iz kombinacije teh nepravilnosti, lahko okrepijo drug drugega, se prevoz uvrsti na naslednjo višjo stopnjo nepravilnosti.

2. Metode pregledov

Metoda pregleda je vizualna ocena pravilne uporabe ustreznih ukrepov v potrebni količini za namen pritrditve tovora in/ali meritev napetostnih sil, izračun učinkovitosti pritrjenosti ter po potrebi pregled potrdil.

3. Ocenjevanje nepravilnosti

Preglednica določa pravila, ki se lahko uporabijo med pregledom pritrjenosti tovora, da bi se ugotovilo, ali je stanje prevoza sprejemljivo.

Kategorizacija nepravilnosti se določi za vsak primer posebej na podlagi razvrstitev iz 1. točke tega oddelka.

Vrednosti iz spodnje preglednice so okvirne in jih je treba razumeti kot smernice za določitev kategorije nepravilnosti glede na posebne okoliščine – zlasti glede na vrsto tovora – in na podlagi presoje inšpektorja.

Za prevoz, ki sodi na področje enotnih postopkov kontrole cestnega prevoza nevarnega blaga, lahko veljajo natančnejše zahteve.

Postavka	Nepravilnosti	Ocena nepravilnosti		
		Pomanjkljivost	Napaka	Kritična napaka
A	Transportna embalaža ne omogoča ustrezne pritrjenosti tovora.	Po presoji inšpektorja		
B	Ena ali več tovornih enot je nepravilno nameščenih.	Po presoji inšpektorja		
C	Vozilo ni primerno za prevoz naloženega tovora (nepravilnost, ki ni navedena v postavki 10).	Po presoji inšpektorja		
D	Očitne napake nadgradnje vozila (nepravilnost, ki ni navedena v postavki 10).	Po presoji inšpektorja		
10.	Ustreznost vozila			
10.1	Sprednja stena (če se uporablja za pritrnitev tovora)			
10.1.1	Poškodba ali deformacije zaradi rje, ki slabi dele.		x	
	Nalomljen del, ki predstavlja nevarnost za celoten tovorni prostor.			x
10.1.2	Nezadostna moč (po potrebi potrdilo ali oznaka).		x	
	Nezadostna višina, kar zahteva zadevni tovor.			x
10.2.	Stene iz desk (če se uporabljajo za pritrnitev tovora)			
10.2.1	Poškodba, deformacija zaradi rje, ki slabi dele, neustrezno stanje tečajev ali zapahov.		x	
	Nalomljen del; tečaji ali zapahi manjkajo ali ne delujejo.			x
10.2.2	Nezadostna moč preostalega dela (po potrebi potrdilo ali oznaka).		x	
	Nezadostna višina, kar zahteva zadevni tovor.			x
10.2.3	Deske, iz katerih je izdelana stena; neustrezno stanje.		x	
	Nalomljen del.			x
10.3	Zadnja stena (če se uporablja za pritrnitev tovora)			
10.3.1	Poškodba, deformacija zaradi rje, ki slabi dele, neustrezno stanje tečajev ali zapahov.		x	
	Nalomljen del; tečaji ali zapahi manjkajo ali ne delujejo.			x
10.3.2	Nezadostna moč (po potrebi potrdilo ali oznaka).		x	
	Nezadostna višina, kar zahteva zadevni tovor.			x
10.4	Oporniki (če se uporabljajo za pritrnitev tovora)			
10.4.1	Poškodba, deformacije zaradi rje, ki slabi dele, ali nezadostna pritrnitev na vozilo.		x	

	Nalomljen de; nestabilna pritrditev na vozilo.			x
10.4.2	Nezadostna moč ali neustrezna konstrukcija.		x	
	Nezadostna višina, kar zahteva zadevni tovor.			x
10.5	Točke pričvrstitve (če se uporabljajo za pritrditev tovora)			
10.5.1	Neustrezno stanje ali konstrukcija.		x	
	Ne morejo prenašati zahtevanih sil pričvrstitve.			x
10.5.2	Nezadostno število.		x	
	Nezadostno število za prenašanje zahtevanih sil pričvrstitve.			x
10.6	Zahtevane posebne strukture (če se uporabljajo za pritrditev tovora)			
10.6.1	Neustrezno stanje, poškodovane.		x	
	Nalomljeni deli; ne morejo prenašati zadrževalne sile.			x
10.6.2	Neustrezni za tovor, ki se prevažajo.		x	
	Manjkajo.			x
10.7	Pod (če se uporablja za pritrditev tovora)			
10.7.1	Neustrezno stanje, poškodovan.		x	
	Nalomljeni deli; ne more prenašati tovora.			x
10.7.2	Nezadostna obremenitev.		x	
	Ne more nositi tovora.			x
20.	Metode zadrževanja			
20.1	Zaklep, blokada in neposredna pričvrstitve			
20.1.1	Neposredna pritrditev tovora (blokada)			
20.1.1.1	Oddaljenost do sprednje stene, če se ta uporablja za neposredno pritrditev tovora, je prevelika.		x	
	Več kot 15 cm in nevarnost preboja zidu.			x
20.1.1.2	Stranska razdalja do stene iz desk, če se ta uporablja za neposredno pritrditev tovora, je prevelika.		x	
	Več kot 15 cm in nevarnost preboja zidu.			x
20.1.1.3	Razdalja do zadnje stene iz desk, če se ta uporablja za neposredno pritrditev tovora, je prevelika.		x	
	Več kot 15 cm in nevarnost preboja zidu.			x
20.1.2	Naprave za pritrditev, kot so letve za pritrditev, stebri za blokado, deske in klini spredaj, ob strani in zadaj			
20.1.2.1	Neustrezna pritrditev na vozilo.	x		
	Nezadostna pritrditev.		x	
	Ne morejo prenašati sil zadrževanja, zrahljane.			x
20.1.2.2	Neustrezna pritrditev.	x		
	Nezadostna pritrditev.		x	
	Popolnoma neučinkovite.			x
20.1.2.3	Nezadostna stabilnost opreme za pritrditev.		x	
	Oprema za pritrditev popolnoma neprimerna.			x
20.1.2.4	Ustreznost izbrane metode za pritrditev embalaže ni najbolj optimalna.		x	
	Izbrana metoda je popolnoma neustrezna.			x
20.1.3	Neposredna pritrditev z mrežami in prekrivali			
20.1.3.1	Stanje mrež in prekrival (oznaka manjka/je poškodovana, vendar naprava še dobro deluje).	x		
	Naprave za zadrževanje tovora so poškodovane.		x	
	Naprave za zadrževanje tovora so močno dotrajane in niso več primerne za uporabo.			x
20.1.3.2	Nezadostna moč mrež in prekrival.		x	
	Zmogljivost manj kot 2/3 zahtevanih sil zadrževanja.			x

20.1.3.3	Nezadostna pritrjenost mrež in prekrival.		x	
	Zmogljivost zadržanja pritrjenosti manj kot 2/3 zahtevanih sil zadrževanja.			x
20.1.3.4	Nezadostna ustreznost mrež in prekrival za pritržitev tovora.		x	
	Popolnoma neustrezni.			x
20.1.4	Ločevanje in oblazinjenje tovornih enot ali prostih prostorov			
20.1.4.1	Neustreznost enote za ločevanje in oblazinjenje.		x	
	Obsežna ločitev ali prosti prostori.			x
20.1.5	Neposredna pričvrstitev (vodoravna, prečna, diagonalna, zanke in vzmeti)			
20.1.5.1	Zahtevana moč pritržitve neustrezna.		x	
	Manj kot 2/3 zahtevane moči.			x
20.2	Zaščita pred trenjem			
20.2.1	Ohranitev zahtevane moči pritržitve			
20.2.1.1	Zahtevana moč pritržitve neustrezna.		x	
	Manj kot 2/3 zahtevane moči.			x
20.3	Uporabljene naprave za zadrževanje tovora			
20.3.1	Neustreznost naprav za zadrževanje tovora.		x	
	Popolnoma neprimerna naprava.			x
20.3.2	Oznaka (npr. na popravljenem delu/preskusnem priklopnem vozilu) manjka/je poškodovana, vendar naprava še vedno dobro deluje.	x		
	Oznaka (npr. na popravljenem delu/preskusnem priklopnem vozilu) manjka/je poškodovana, vendar je naprava precej okvarjena.		x	
20.3.3	Naprave za zadrževanje tovora so poškodovane.		x	
	Naprave za zadrževanje tovora so močno dotrajane in niso več primerne za uporabo.			x
20.3.4	Ročice pričvrstitve, nepravilna uporaba.		x	
	Okvarjene ročice pričvrstitve.			x
20.3.5	Napačno zadrževanje tovora (npr. ni zaščite na robovih).		x	
	Uporaba okvarjenih naprav za zadrževanje tovora (npr. vozli).			x
20.3.6	Neustrezna pritržitev naprav za zadrževanje tovora.		x	
	Manj kot 2/3 zahtevane moči.			x
20.4	Dodatna oprema (npr. podloge proti zdrsu, zaščite za robove, drsniki robov)			
20.4.1	Uporaba neustrezne opreme.	x		
	Uporaba napačne ali poškodovane opreme.		x	
	Uporabljena oprema popolnoma neustrezna.			x
20.5	Prevoz razsutega tovora, lahkega in rahlega materiala			
20.5.1	Razsuti tovor, odpihnen med vožnjo vozila po cesti, ki bi lahko oviral promet.		x	
	Predstavlja nevarnost za promet.			x
20.5.2	Razsuti tovor neustrezno pritrjen.		x	
	Izguba tovora predstavlja nevarnost za promet.			x
20.5.3	Lahko blago ni pokrito.		x	
	Izguba tovora predstavlja nevarnost za promet.			x
20.6	Prevozi okroglega gradbenega lesa			
20.6.1	Material, ki se prevaža (hlodi), je delno razrahljan.			x
20.6.2	Moč pritržitve enote tovora je neustrezna.		x	
	Manj kot 2/3 zahtevane moči.			x
30.	Tovor popolnoma nepritrjen			x